

Motion till riksdagen

1988/89:K707

av Karl-Göran Björsmark och Bengt Harding Olson

(båda fp)

Nomineringsförfarandet vid allmänna val

Den fria nomineringsrätt vi tillämpar i Sverige vid allmänna val innebär att personer ibland mot sin vilja sätts upp som kandidater på valsedlar. Detta förfaringsätt kan upplevas, och har upplevts, som stötande för berörda personer och utgör intrång i den personliga integriteten. Detta problem behandlades av folkstyrelsekommittén i betänkande SOU 1987:6, Folkstyrelsens villkor. Kommittén undersökte om det skulle gå att konstruera ett system som – med bibehållande av den fria nomineringsrätten – kan förhindra den kränkning av den personliga integriteten det kan innebära för en medborgare att mot sin vilja sättas upp på en valsedel.

Folkstyrelsekommittén föreslog att en ny paragraf infördes i vallagen (1972:620) som stadgar att en ovillig kandidat hos länsstyrelsen kan anmäla att han inte önskar kandidera.

Kommitténs förslag låg till grund för regeringens proposition 1987/88:22 Vissa grundlagsfrågor m.m. Riksdagen antog förslaget (KU 1987/88:32) och den 1 januari 1989 trädde de nya reglerna i kraft. Paragrafen har nu följande lydelse (1988:161):

6 kap.

7 a §. Om någon har angetts som kandidat på en valsedelsblankett som tillhandahålls med kandidatnamn vid ett val utan att han har samtyckt till det, kan han anmäla detta till länsstyrelsen. Till anmälningen, som skall göras skriftligen, skall fogas ett exemplar av valsedeln. Länsstyrelsen skall föra en förteckning över de anmälningar som kommer in före valet.

Enligt vårt förmenande har denna nya paragraf i vallagen inte eliminerat problemet. Fortfarande kan personer mot sin vilja sättas upp på valsedlarna. Fortfarande kommer valsedlar att distribueras och användas i valprocessen upptagande namn på personer som, om de själva fått påverka valsedeln, ej ställt sitt namn till förfogande. Lagen bör därför innehålla bestämmelse om att den person vars namn sätts på valsedel till allmänna val först skall ha givit sitt skriftliga samtycke därtill. Vallagen bör därför kompletteras enligt följande:

14 kap.

5 §. Utöver vad som gäller enligt 4 § andra stycket skall namn på valsedel anses obefintligt,

.....

.....

.....

4. om kandidaten ej skriftligen givit sitt medgivande därtill.

Hemställan

Mot. 1988/89

K707

Mot bakgrund av det ovan anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring i
vallagen att kandidat ej sätts upp på valsedel mot sin vilja.

Stockholm den 23 januari 1989

Karl-Göran Biörsmark (fp)

Bengt Harding Olson (fp)